

Ur min forskning

Eftersom ingen annan hade tid att skriva något under den här rubriken beslöt jag att skriva något om nybörjartur i släktforskningen.

SERGEANTEN SOM FÖRSVANN.

"Det enda Jonas fick efter far sin var namnet" brukade farfarsmor säga om sin make, Jonas Risberg. Vidare viste man att farfarsfar var "oäkting" och att fadern (farfarsfarfar) skulle ha varit regementsmusiker vid Södermanlands regementet.

Förhoppningarna att komma så långt tillbaka i generationerna var alltså inte så stora då jag började släktforska.

Men ibland har man turen med sig. Farfarsfar visade sig vara född i Floda församling i Södermanlands län och oäkta son till en piga på Bie Gästgiveri. Och nu fick jag första turlotten. I födelse- och dopboken står också antecknat "Fader uppgifves vara Serg Jonas Risberg, Vingåkers Compagnie". En sådan notering gjordes ej utan att prästen var ganska säker beträffande faderskapet. Sergeanten Jonas var född i Pite landsförsamling den 24 augusti 1816.

Men - nu dök nästa problem upp. Barnafadern/sergeanten hade c:a en månad före barnets födelse lämnat Bie och Floda församling. Han skulle, enligt attest den 16 november 1845, flytta till V:a Vingåkers församling. Till V:a Vingåker kom han aldrig. Sergeanten var försvunnen.

På Krigsarkivet var det lätt att konstatera att han fortsatte sin anställning vid regementet. Däremot fanns ingen uppgift om hemort mm.

Under forskningen på Krigsarkivet drog jag turlott nr 2. I väntan på några arkivalier studerade jag bokryggarna i det omfattande biblioteket. Inklämda mellan stora matriklar hittade jag två oansenliga häften: "Anciennitets-, Tour- och

Adress-Rulla öfver Svenska Arméns Underofficerare och vederlikar" 1863 och 1866. I båda årgångarna fanns Jonas upptagen som sergeant vid Södermanlands regemente och bosatt "Nyköping, Farneby".

Farneby låg dock inte i Nyköping utan i Vrena församling. Med denna nya kunskap kunde jag nu utreda sergeantens förhållanden sedan han lämnat den blivande modern i Bie.

I stället för att flytta till V:a Vingåker, som han uppgivit, gömde han sig i Stockholm några år. Han gifte sig där den 21 september 1851 och flyttade strax därefter till Hägran i Lista församling. Sergeanten med hustru och en dotter flyttade den 28 mars 1858 till Vrena församling, där de bosatte sig på Skrivaregården i Farneby. I februari året innan hade Jonas transporterats till Livkompaniet och även befordrats till 1:e sergeant.

Skrivaregården i Farneby var boställe och löneförmån för mönsterskrivaren, som tillhörde Livkompaniet vid regementet. Jag har ännu inte hunnit undersöka om Jonas var mönsterskrivare eller om han endast var hyresgäst på Skrivaregården.

Jag besökte Skrivaregården sommaren 1982. Den gamla mangårdsbyggnaden var rivet och ersatt med en ny i början av detta sekel. Troligen var något av uthusen kvar av den äldre bebyggelsen. Nuvarande ägare visste inte säkert.

Sergeanten Jonas Risberg pensionerades i januari 1874 och hade då 45 tjänsteår. Efter pensioneringen flyttade han till en annan gård i Vrena fs, där han avled den 25 januari 1883.

Med lite nybörjartur kan man få en hel del gratis i sin forskning. Det har jag förstått ut för även beträffande sergeantens farfar - men det är en annan historia.

Kjell Risberg



Litteratur

G F:s JUBILEUMSSKRIFT !

Denna bok utkom 1983 inför Genealogiska Föreningens 50-årsfirande. För de av våra medlemmar, som ännu ej sett den, återstår en trevlig och kanske t o m för forskningen givande stund.

"Tanken har varit", jag citerar en bit ur ordföranden Erik Thorells förord, "att inom en sådan skrifts ram försöka dels ge en översikt av föreningens och släktforskningens utveckling och av den omfattande publicistiska verksamhet, som ägt rum i föreningens regi under de tilländalupna femtio åren, dels ock förnöja läsarna med uppsatser av högt kvalificerade författare - även från grannländerna - i olika för släktforskare och andra intressanta ämnen".

Boken har många läsvärda uppsatser, jag vill här blott nämna två. Vem kan väl bättre än förre chefen för Krigsarkivet berätta om våra soldater. Alf Åberg kallar sitt bidrag "Den svenska bondehären". En eller annan ana utomlands har säkert vållat många av oss huvudbry. Kanske kan någon hitta en ny infallsvinkel för sin forskning genom att läsa departementssekreterare Swen Rambes råd, som han kallat "Något om släktforskning utomlands".

För min del har nedanstående tre register över tidigare införda forskningsresultat varit till stor nytta:

- 1 Förteckning över publikationer mm utgivna av GF 1934 - 1982.
- 2 Uppsatser och notiser av allmän karaktär publicerade i GF:s medlemsblad 1934 - 1949 och i Släkt och Hävd 1950 - 1982.
- 3 Uppsatser mm avseende personer och släkter publicerade i GF:s medlemsblad 1934 - 1949 och i Släkt och Hävd 1950 - 1982.

Genealogiska Föreningen Jubileumsskrift finner du på såväl Landsarkivet som på Länsbiblioteket.

IR

ORTNAMN I JÄMTLAND

Bokförlaget AWE/GEBERS har börjat ge ut en serie böcker om ortnamnen i våra landskap. Vid årskiftet utkom "Ortnamn i Jämtland", skriven av Bertil Flemström. Boken omfattar 128 sidor och är försedd med omfattande register och litteraturförteckningar.

Bokens ordinarie pris är 81 kronor men extrapriser förekommer.

Kjell R

Notiser

NYTT OM SVAR

Registreringsbasen och Svensk Arkivinformation (SVAR) i Ramsele, som f n drivs som beredskapsarbeten, blir enl regeringsbeslut, en fast arbetsplats från 1 juli i år. De båda arbetsplatserna skall samordnas till en arbetsplats med Riksarkivet som ansvarig förvaltningsmyndighet. Regeringen har vidare uppdragit år Rik. arkivet att komma med förslag om hur verksamheten i detalj skall utformas.

Permanentningen av Registreringsbasen och SVAR hälsas med glädje och låt oss nu hoppas att verksamheten får fortsätta på ett sätt som gagnar oss släktforskare.

Hos SVAR finns idag mikrokort över samtliga kyrkböcker i Västerbottens, Västerorrlands, Kronobergs och Gotlands län, vissa församlingar kring Siljan, Göteborgs stad och sydvästra Skåne. Norrbottens län beräknas bli klart under första halvåret 1984.

KR

INDELNINGSVERKET I SKARABORG

Inom ramen för FOSAM (forskningssamverkskommittén i Skaraborg) har en inventering av soldater inom Indelningsverket i länet påbörjats.

Den som har eller söker uppgifter om soldater i Skaraborg uppmanas höra av sig till Stifts- och landsbiblioteket,
Box 194, 532 00 Skara
tel 0511-163 00 ankn 328.

Gratisannons.

Norrtälje Släktforskarförening utger, i samarbete med Norrtälje kulturnämnd och Stockholms läns hembygdsförbund, Sjuhundra härads dombok 1601 - 1651. Verket omfattar två delar. Del I innehåller dombokstexten - med varlig hand överförd i modernare språkdräkt. Del II innehåller kopior av originaltexten.
Cirkapris: Del I 50:-, del II 30:-

Kontakt: Norrtälje Släktforskarförening
c/o Urban Johansson
Nyponvägen 35
761 00 NORRTÄLJE

Frågor och svar

Då det kan tänkas att svaren på en del av frågorna kan vara intressanta även för andra än frågaren, vill redaktionen gärna se svaren. Om de verkar intressanta skall vi publicera dem, helt eller delvis, i medlemsbladet. Skicka alltså ev svar till sekreteraren som sedan ser till att frågaren får dem.

Gösta Engström, Stockholm, har skickat följande frågor:

Postinspektoren Johan Reinhold von Bröcker var far till min "anmoder". Han var postinspektör på Frösön. Under 1770- och 1780-talen pågick, under c:a 10 års tid, en process mot postinspektoren och hans son, fänrik Carl Adam v Bröcker. Processen gällde några bortkomna brev och resulterade i avsättning och ekonomisk ruin för de åtalade.

På grund av brister i kyrkobokföringen saknar jag bl a följande uppgifter om postinspektoren och hans familj:

- 1 Postinspektorens första maka Elisabeth Noring.
- 2 Sonen, fänrik Carl Adam v Bröcker.
- 3 Postinspektorens andra maka Sara Mattsdotter Ekroth-Bröcker (dotter till f d dragonen, tingsprofossen, kyrkvaktaren och sockenstuguföreståndaren Mathias Ekroth i Rödö).
- 4 Döttrarna Catharina (Karin), Sara Johanna och Magdalena (f 1790 29/7 ev. 20/7). Var föddes hon?

Magdalenas avkomlingar känner jag väl till. Jag är själv en av dem. Både Sara Johanna och Catharina kan ha haft arvingar. Inte heller fänrik Carl Adam v Bröcker går fri från misstanken att ha efterlämnat släkt i Jämtland. Sara Ekroth-Bröcker hade flera bröder, som var dragoner i Frösötrakten och bar namnen Jöns Ekroth, Johan Byman och Erik Asp. Enda anteckningen om postinspektoren under hans sista år är noteringen om hans död. Enl Frösö död- och begravningsbok dog han den 4/2 och begravdes den 14/2 1790.

Har någon träffat på någon av dessa personer i sin forskning?

Med hopp om "fiskelycka"

Gösta Engström

SVAR PÅ FRÅGA

Sign Ssg efterlyste i förra numret av JIS-nytt förfäderna till fältväbeln Peter Rahsevell.

Ett svar har vi fått från KG Eriksson i Uppsala - tack för det. Under tiden har det dykt upp ytterligare uppgifter om fältväbeln och hans ursprung. Vi avvaktar därför ytterligare någon tid och lovar återkomma med en redogörelse för de samlade forskningsresultaten.

Föreningsmeddelanden

CIRKELLEDARE

Styrelsen får allt oftare förfrågningar om vi kan anvisa cirkelledare till studiecirkel i släktforskning. Inte minst är det skolor som hör av sig. Allt fler ungdomar vill tydligen släktforska som s k fritt valt arbete på högstadiet.

Du som har tid och lust - anmäl dig till cirkelledarkurs.

Vi skall från styrelsens sida försöka informera om när kurser ordnas. Efter som medlemsbladet inte kommer ut alltför ofta är det kanske enklare att du, som är intresserad, anmäler ditt intresse till styrelsen. Vi kan sedan meddela när vi får tips om någon kurs.

LÄNSBIBLIOTEKETS FORSKARRUM

Länsbiblioteket har vänt sig till JIS och bett om synpunkter på inredning och utrustning av de s k forskarrummen. Styrelsen har tillsatt en liten kommitté, som arbetar med frågan.

Från kommitténs sida vill vi låta frågan gå vidare till alla medlemmar som utnyttjar forskarrummen.

Om du har synpunkter på hur forskarrummen bör vara utrustade - hör av dig till:

Rune Gerdefalk
Morellvägen 23
831 62 Östersund
Tel: 063 - 12 83 37

JLS-ARRANGEMANG

GRÄNSTRÄFF

Den 25 mars får vi besök av Midälva Genealogiska Förening. Dagens olika programpunkter kommer att ha anknytning till "soldater". Programmet ser preliminärt ut så här:

- 9.00 Samling på Restaurang Hof (Jamtli) där vi hälsas välkomna, bekantar oss med varandra och dricker en kopp kaffe.
- 10.00 Viktor Magnusson från Midälva berättar från en resa i Karl XII:s fotspår i österled.
- 11.15 Major Lennart Westerberg talar om "Beställena i Jämtland". Ett tillfälle för dig som har militärer bland anorna.
- 12.00 Lunch
- 13.30 Samling på I 5:s regementsmuseum, där Lennart Westerberg berättar och demonstrerar

Om tiden räcker till kommer Kjell Hoffman att ta gästerna med på en bussrundtur på Frösön.

För kaffet, lunchen och lokalhyran på Hof betalar du 73.50:-. Anmälan om deltagande senast den 18 mars till sekreteraren, Kjell Risberg, Ängsvägen 13, 830 43 Ås. Tel: 063 - 304 42.

PS

Om det blir trångt vid besöket på I 5:s museum måste vi låta gästerna få företräde. Vi kan, om intresse finns, ordna egen visning vid något senare tillfälle.

ÅRSMÖTE

Den 7 april kl 13 har vi vårt årsmöte. Lokal: Österängsskolan, Rådhusgatan 74. Utöver årsmötesförhandlingarna kommer rektor Birger Åhlén, Brunflo, att berätta om jämtländsk skolhistoria.

JÄRUTFLYKTEN

Någon gång i maj avslutar vi säsongen med en utflykt till Stugun. Hembygdföreningen har lovat ställa upp med ett intressant program. Mer om detta i ett kommande nummer av medlemsbladet.

Nya medlemmar

Håkan Atthem, Östfjällvägen 21,
831 71 Östersund

Anders Björns, Långå 1108, 820 93 Hede

Jan Lindström, Gevåg 3202,
840 70 Hammarstrand

Märta Nilsson, Prästgatan 58 B,
831 33 Östersund

Ulla-Britt Nääs, Bastugatan 24,
820 93 Hede

Stig Önskog, Odensalagatan 60,
831 46 Östersund

Nya adresser

Sigmund Andersson, Fagervallsgränd 16,
831 45 Östersund

Ottobjörn Eriksson, Norrvägen 5 E,
840 64 Kälarne

Birger Källberg, Havsnäs 3308,
833 00 Strömsund

Ingegerd Leek, Bergsgatan 11 A,
832 00 Frösön

Red:s ruta

Medlemsbladet skriver sig inte själv.

Redaktionen (vi är några som hjälps åt) måste få in mer material från medlemmarna.

Du som har hittat något intressant i din forskning - berätta om det för oss andra. Har du stött på problem som du kunnat lösa - hur gick det till? Om du inte löst dem - kanske kan någon annan hjälpa dig. Det finns mycket att skriva om.

Vårt lilla medlemsblad skall inte vara något höglitterärt mästerverk. Skriv som du talar. Om vi i redaktionen vill förkorta eller ändra i ditt manuskript så kontaktar vi dig och diskuterar saken.

Alltså - fatta pennan NU.

Material till nästa nummer vill vi ha före den 10 april.

Redaktionen